

Landelijk Platform GGz

LPGGz

Ministerie van VWS
t.a.v. Mevrouw M.M. Jongeling
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum: 9 juli 2014
Kenmerk: 14-083 cvdh,hn,ivz
Onderwerp: Reactie lpggz wvggz 2^e nota van wijziging

De landelijke koepel
van patiënten- en
familieverenigingen
en regionale
cliëntenorganisaties
in de ggz

Postadres:
Postbus 13223
3507 LE Utrecht
Bezoekadres:
Maliebaan 87
3581 CG Utrecht

T (030) 236 37 65
E info@platformggz.nl
I www.platformggz.nl

IBAN NL44FVLB0227222598
BTW NL816859590B01
KvK 30213449

Geachte mevrouw Jongeling, Beste Margré,

In reactie op de consultatie van de tweede nota van wijziging WVGGz sturen we hierbij onze inbreng. Naast onze punten verwijzen we met instemming naar hetgeen door de Stichting PVP en de LSFVP naar voren wordt gebracht in hun reactie.

Tweede Nota van wijziging stelt teleur

Het LPGGz is verbaasd en teleurgesteld over de tweede nota van wijziging van het wetsvoorstel Wet Verplichte ggz (Wvvggz). Als Platform hebben wij gedurende het wetstraject diverse keren inhoudelijk commentaar geleverd via consultatierondes en tijdens de hoorzitting, d.d. 20 januari 2014. Helaas zijn onze belangrijke aandachtspunten door deze nota van wijziging niet geadresseerd. De voorgestelde wijzigingen betekenen voor ons zelfs op een aantal punten een verslechtering ten opzichte van de eerste nota van wijziging.

De huidige consultatieperiode met betrekking tot deze tweede nota van wijziging is zeer beperkt in tijd. Daarom richten wij onze reactie nu slechts op enkele hoofdpunten. Voor onze uitgebreide reactie verwijzen wij naar de bijlagen bij deze brief (bijlage 1: position paper LPGGz, 13 januari 2014, en bijlage 2: reactie LPGGz eerste nota van wijziging, 1 mei 2012). Wij verzoeken het ministerie opnieuw om onze aandachtspunten uit de brieven op te nemen in de tweede nota van wijziging, of met inhoudelijke argumenten omkleed aan te geven waarom dat niet wordt gehonoreerd.

1. Ongelukkige harmonisering met de Wet Zorg en Dwang (WZD)

Wat het LPGGz betreft zijn de voorstellen met betrekking tot de 'harmonisering' naar de WZD ongelukkig gekozen. De aanpassingen betreffen onder andere een wijziging in de omschrijving van het gevaarscriterium, een vervanging van de naam patiëntvertrouwenspersoon en aanpassingen rondom de huisregels.

a. Ernstig nadeel

Het LPGGz heeft grote bedenkingen bij de vervanging van 'aanzienlijk risico op ernstige schade' naar 'ernstig nadeel'. Inhoudelijke argumenten voor deze wijziging worden niet gegeven, anders dan dat het nu overeenkomt met de WZD. Wij vragen ons af of met de term 'ernstig nadeel' het schadecriterium in de ggz wordt opgerekt.

Wij willen er op wijzen dat de term "ernstig nadeel" in het dagelijks gebruik (de woordenboekdefinitie) veel minder vergaande vormen van schade kan omvatten, dan het origineel gebruikte "aanzienlijk risico op ernstige schade". Het gebruik van een dergelijk ruim begrip in de wettekst kan, zeker op langere termijn, aanleiding geven tot het oprekken van het

schadecriterium. Dat de term “ernstig nadeel” in het wetsvoorstel gedefinieerd wordt als gelijk aan het schadecriterium, vormt daar slechts in beperkte mate een waarborg tegen.

Verder ontbreekt enige toelichting op de verhouding van de term “*ernstig nadeel*” tot de in internationale verdragen gehanteerde term “*serious harm*”. Het is juist met het oog op harmonisatie met die in het internationale rechtsverkeer gangbare term, dat het schadecriterium in het originele wetsvoorstel is geformuleerd zoals dat gebeurd is. Nu daar weer van afgeweken wordt, verdient dit een heldere toelichting, die eensluidend richting geeft aan de besluitvorming op dit gebied.

Door de introductie van de term ‘ernstig nadeel’ in de Wvvggz is niet duidelijk hoe zich dit verhoudt tot dezelfde term in de WGBO. Dit werpt de vraag op of bij constatering van “ernstig nadeel” in de zin van de Wvvggz, de WGBO niet als achterdeur kan fungeren om gedwongen zorg te geven zonder de in dit wetsvoorstel beoogde zorgvuldigheidscriteria in acht te nemen. Voorkomen moet worden dat professionals ongehinderd kunnen switchen tussen de WGBO en de Wvvggz, zonder de daarvoor in de Wvvggz benoemde vereisten en Argus registratie. Duidelijk moet zijn dat de WGBO uitsluitend bedoeld is voor de somatische zorg. *Het LPGGz pleit daarom voor het behoud van de expliciet voor de Wvvggz gekozen term ‘aanzienlijk risico op ernstige schade’.*

b. Wijziging naam patiëntvertrouwenspersoon naar cliëntvertrouwenspersoon

De PVP staat voor het Platform al decennia lang garant voor een kwaliteitswaarborg van het vertrouwenswerk, dat geleverd wordt door de Stichting PVP. In de tweede nota van wijziging is de PVP helaas vervangen door de term cliëntvertrouwenspersoon. Daarmee wordt volgens het Platform de deur open gezet voor een andere invulling van deze vertrouwenspersoon en naar een vermarkting van een cruciaal onderdeel van de rechtsbescherming van cliënten die met dwang te maken krijgen. In de WZD is de cliëntvertrouwenspersoon bovendien iemand die de cliënt of diens vertegenwoordiger ondersteuning biedt. Dit sluit niet aan bij de wijze waarop de PVP en FVP in de Wvvggz zijn ingevuld. Ook verwarrend is het feit dat in de nieuwe Jeugdwet de term ‘patiëntvertrouwenspersoon” wordt gebruikt.

Het LPGGz wil de PVP terug zien in het wetsvoorstel, gelinked aan de Stichting PVP.

c. Huisregels

In de tweede nota van wijziging is de optie om via een AmvB een model op te stellen voor huisregels losgelaten. Wij betreuren dit besluit, omdat wij vaak signalen krijgen vanuit onze achterban dat huisregels veel te veel beperkingen opleggen aan cliënten op een afdeling. Moeten regels met betrekking tot vrijheidsbeperking op individueel niveau worden opgenomen in een zorg/behandelplan, in de praktijk worden na een incident op de afdeling voor iedereen de huisregels aangescherpt.

Wij willen dat er vanuit de overheid een modelregeling komt voor het opstellen van huisregels, dat een leidraad is voor alle opname- en verblijfsafdelingen.

2. Positionering geneesheer-directeur (GD) onveranderd

Het LPGGz heeft in reactie op de eerste nota van wijziging gewezen op de gebrekkige onafhankelijkheid van de GD in het wetsvoorstel. In onze position paper voor de hoorzitting in de Tweede Kamer van 20 januari jl., hebben wij uitgebreid uiteengezet waarom de nieuwe taakstelling als procureur hogere eisen stelt aan de onafhankelijke positionering van de GD, dan diens taakstelling onder de Wet Bopz.

Behalve het Platform hebben ook diverse andere veldpartijen opmerkingen gemaakt over de positionering van de GD, onder meer de Raad van State, de Raad voor de Rechtspraak, de Stichting PVP, de LSFVP en verscheidene individuele deskundigen. Het is volkomen onduidelijk waarom op al deze vraagtekens niet inhoudelijk wordt ingegaan.

Wij verzoeken het ministerie alsnog te reageren op de positionering van de GD in het wetsvoorstel.

3. Toezicht blijft een witte vlek

Onbegrijpelijk is dat de tweede nota van wijziging op geen enkele wijze inhoud geeft aan een gedegen toezichtsparagraaf. Wij hebben als Platform uitdrukkelijk aangestuurd op het belang en de noodzaak van gedegen toezicht en handhaving op onvrijwillige zorg. Ook andere veldpartijen signaleren dit manco. Het rapport 'Zes jaar Argus' (2014) is een bewijs dat toezicht door de aanbieders zelf op kwaliteit van onvrijwillige zorg en vrijheidsbeperking geen enkele garantie biedt voor de rechtsbescherming van cliënten. Dit geldt niet alleen voor intramurale dwang, maar in de toekomst ook voor ambulante dwang. Desondanks is deze leemte niet op ambtelijk niveau verholpen.

Indien het toezicht op verplichte ggz niet alsnog voortvarend door het ministerie wordt opgepakt, dan zal het Platform genoodzaakt zijn om haar draagvlak voor dit wetsvoorstel te heroverwegen.

4. Mantelzorgplan ontbreekt

Het gevaar dreigt dat naasten uitvoerder worden van alle dwang- en drangmaatregelen in de ambulante setting. De toename van ambulante verplichte zorg vraagt om een gedegen mantelzorgplan dat de vrijwillige zorg en ondersteuning beschrijft die de familie en naasten bereid zijn te verlenen aan betrokkene.

Dit mantelzorgplan is om onduidelijke redenen uit het wetsvoorstel geschrapt, maar we pleiten ervoor het er weer in op te nemen.

5. Inwerkingtreding Wvvggz en vaststellen MDR dwang

Wij hebben vernomen dat de beoogde inwerkingtreding van de Wvvggz 1 juli 2015 is. Op basis van diverse expertmeetings bij het ministerie van VWS is naar voren gekomen dat voor een zorgvuldige implementatie van de wet één jaar tot 18 maanden noodzakelijk is. Te denken valt aan het aanpassen van IT-systemen en werkprocessen en het opleiden en inwerken van voor de uitvoering van het wetsvoorstel betrokken medewerkers. Daarnaast dient de nodige afstemming plaats te vinden tussen de vele bij de uitvoering van het wetsvoorstel betrokken organisaties. Het is voor cliënten en familie van groot belang dat bij inwerkingtreding alle benodigde randvoorwaarden aanwezig en geborgd zijn. Ook ervaren wij dat er grote druk staat achter het opstellen van de multidisciplinaire richtlijn dwang en drang. Het LPGGz wil benadrukken dat de deadline van 1 november a.s. erg kort dag is.

Het Platform pleit voor een zorgvuldig implementatietraject van de Wvvggz en voldoende ruimte voor het zorgvuldig formuleren en vaststellen van de richtlijn.

Wij hopen dat u onze inbreng ter harte neemt.

Hoogachtend,

Marjan ter Avest
Directeur